

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
ELEANOR SHARPSTON
esitatud 22. septembril 2016¹

Kohtuasi C-79/15 P

Euroopa Liidu Nõukogu *versus*

Hamasi

Apellatsioonkaebus – Piiravad meetmed terrorismi ennetamiseks – Isikute, rühmituste ja üksuste hoidmine määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelus – Ühine seisukoht 2001/931/ÜVJP – Artikli 1 lõiked 4 ja 6 – Menetlus – Mõiste „pädev asutus“ tähendus – Üldkasutatava teabe väärtus – Kaitseõigused – Põhjendamiskohustus

1. Euroopa Liidu Nõukogu on esitanud apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse peale kohtuasjas T-400/10² (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), millega tühistati rida nõukogu otsuseid ja rakendusakte selles osas, milles nendega oli terrorismivastast võitlust silmas pidades kantud Hamasi (sealhulgas Hamasi-Izz al-Din al-Qassem) nende isikute, rühmituste jm üksuste loetellu, kellele või kelle kasuks ei tohi osutada finantsteenuseid. Üldkohus tühistas need aktid muu hulgas seoses ebapiisava põhjendatusega ning alustega, millele tuginedes oli nõukogu Hamasi sellesse loendisse jätnud.

2. Nõukogu märgib, et vaidlustatud kohtuotsuses rikkus Üldkohus õigusnorme, kui ta:

- hindas nõukogu poolt üldkasutatava teabe kasutamist võetud meetmete korrapäraseks kontrollimiseks;
- ei järeldanud, et Ameerika Ühendriikide (edaspidi „USA“) pädevate asutuste otsus kujutas endast piisavat alust Hamasi kandmiseks nende isikute, rühmituste ja üksuste loetellu, kellele või kelle kasuks ei tohi osutada finantsteenuseid; ja
- ei järeldanud, et Ühendkuningriigi pädevate asutuste otsus kujutas endast piisavat alust Hamasi kandmiseks nende isikute, rühmituste ja üksuste loetellu, kellele või kelle kasuks ei tohi osutada finantsteenuseid.

Õiguslik taust

3. Üldine õiguslik taust, mida olen kirjeldanud käesoleva ettepanekuga samal päeval esitatavas ettepanekus kohtuasjas C-599/14 P, nõukogu *vs.* LTTE, on samamoodi asjakohane ka käesolevas apellatsioonimenetluses. Ma ei hakka seda käesolevas ettepanekus kordama.

¹ Algkeel: inglise.

² Kohtuotsus, 17.12.2014, Hamasi *vs.* nõukogu (T-400/10, EU:T:2014:1095).

4. Nõukogu lisas Hamas-Izz al-Din al-Qassemi (Hamasi terroristlik tiib) esmakordselt loetellu vastavalt ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP³ ja nõukogu otsuse 2001/927/EÜ⁴ lisades. Nimetatud rühmitus on loetelus praegugi. See rühmitus oli 12. septembri 2003. aasta seisuga loetelus nimega „Hamas (sealhulgas Hamas-Izz al-Din al-Qassem)“. Üldkohtusse hagi esitamise ajal oli nimetatud rühmitus loetelus nõukogu otsusest 2010/386/ÜVJP⁵ ja rakendusmäärusest (EL) nr 610/2010⁶ (edaspidi „nõukogu 2010. aasta juuli aktid“) tulenevalt.

5. Nõukogu avaldas 13. juulil 2010 teatise (edaspidi „2010. aasta juuli teatis“) isikutele, rühmitustele ja üksustele, kes on kantud nõukogu määruse (EÜ) nr 2580/2001⁷ artikli 2 lõikes 3 sätestatud loetellu (edaspidi „artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelu“).⁸ 2010. aasta juuli teatises juhtis nõukogu määruses nr 610/2010 loetletud isikute, rühmituste jm üksuste tähelepanu oma seisukohale, et nende loetelus hoidmise põhjused kehtivad endiselt ja seetõttu on ta otsustanud nad sellesse loetellu jätta. Nõukogu lisas, et asjassepuutuvad isikud, rühmitused ja üksused võivad taotleda nõukogult põhjendust selle kohta, miks neid loetelus hoitakse (kui nad ei ole juba sellist põhjendust saanud). Samuti teatas ta neile nende õigusest esitada nõukogule mis tahes ajal taotlus koos seda põhjendavate dokumentaalsete tõenditega, paludes uuesti läbi vaadata otsus lisada nad artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu ja neid seal hoida.

6. Seejärel jäeti Hamas artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu järgmiste aktidega:

- nõukogu otsus 2011/70/ÜVJP⁹ ja nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 83/2011¹⁰ (edaspidi „nõukogu 2011. aasta jaanuari aktid“) koos 2. veebruaril 2011 avaldatud teatisega¹¹ (edaspidi „2011. aasta veebruari teatis“). Nõukogu saatis Hamasile põhjenduse tema loetelus hoidmise kohta 2. veebruaril 2011. aasta kirjas, mis tehti Hamasile teatavaks 7. veebruaril 2011 (edaspidi „2. veebruari 2011. aasta kiri“);
- nõukogu otsus 2011/430/ÜVJP¹² ja nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 687/2011¹³ (edaspidi „nõukogu 2011. aasta juuli aktid“) koos 19. juulil 2011 avaldatud teatisega¹⁴ (edaspidi „2011. aasta juuli teatis“) ja nõukogu poolt 19. juuli 2011. aasta kirjas saadetud põhjendusega;

3 Nõukogu 27. detsembri 2001. aasta ühine seisukoht terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta (EÜT 2001, L 344, lk 93; ELT eriväljaanne 18/01, lk 217), muudetud redaktsioon.

4 Nõukogu 27. detsembri 2001. aasta otsus, millega kehtestatakse määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelu teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks (EÜT 2001, L 344, lk 83).

5 Nõukogu 12. juuli 2010. aasta otsus, millega ajakohastatakse isikute, rühmituste ja üksuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4 (ELT 2010, L 178, lk 28).

6 12. juuli 2010. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõige 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 1285/2009 (ELT 2010, L 178, lk 1). Selle määruse tõlgendamine ja õiguspärasus on vaidluse all ka kohtuasjas C-158/14: A jt, milles esitan oma ettepaneku 29. septembril 2016.

7 27. detsembri 2001. aasta määrus teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks (EÜT 2001, L 344, lk 70; ELT eriväljaanne 18/01, lk 207), viimane redaktsioon.

8 ELT 2010, C 188, lk 13.

9 31. jaanuari 2011. aasta otsus, millega ajakohastatakse isikute, rühmituste ja üksuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4 (ELT 2011, L 28, lk 57).

10 31. jaanuari 2011. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 610/2010 (ELT 2011, L 28, lk 14).

11 Teatis isikutele, rühmitustele ja üksustele, kes on kantud määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 sätestatud loetellu (ELT 2011, C 33, lk 14).

12 18. juuli 2011. aasta otsus, millega ajakohastatakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4 (ELT 2011, L 188, lk 47).

13 18. juuli 2011. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärused (EL) nr 610/2010 ja (EL) nr 83/2011 (ELT 2011, L 188, lk 2).

14 Teatis isikutele, rühmitustele ja üksustele, kes on kantud nõukogu määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 sätestatud loetellu (ELT 2011, C 212, lk 20).

- nõukogu otsus 2011/872/ÜVJP¹⁵ ja nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 1375/2011¹⁶ (edaspidi „nõukogu 2011. aasta detsembri aktid“) koos 23. detsembril 2011 avaldatud teatisega¹⁷ (edaspidi „2011. aasta detsembri teatis“);
- nõukogu otsus 2012/333/ÜVJP¹⁸ ja nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 542/2012¹⁹ (edaspidi „nõukogu 2012. aasta juuni aktid“) koos 26. juunil 2012 avaldatud teatisega²⁰ (edaspidi „2012. aasta juuni teatis“);
- nõukogu otsus 2012/765/ÜVJP²¹ ja nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 1169/2012²² (edaspidi „nõukogu 2012. aasta detsembri aktid“) koos 11. detsembri 2012. aasta teatisega²³ (edaspidi „2012. aasta detsembri teatis“);
- nõukogu otsus 2013/395/ÜVJP²⁴ ja nõukogu rakendusmäärus nr 714/2013²⁵ (edaspidi „nõukogu 2013. aasta juuli aktid“);
- nõukogu otsus 2014/72/ÜVJP²⁶ ja nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 125/2014²⁷ (edaspidi „nõukogu 2014. aasta veebruari aktid“); ja
- nõukogu otsus 2014/483/ÜVJP²⁸ ja nõukogu rakendusmäärus (EL) nr 790/2014²⁹ (edaspidi „nõukogu 2014. aasta juuli aktid“).

7. Üldkohus kirjeldas nõukogu 2011. aasta juuli aktide kuni 2014. aasta juuli aktide põhjenduste sisu järgmiselt:

„94. Nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktide põhjendused algavad lõiguga, milles nõukogu kirjeldab hagejat järgmiselt: „terroriaktides osalev rühmitus, mis on alates 1988. aastast regulaarselt toime pannud Iisraeli sihtmärkide vastu suunatud rünnakuid, eeskätt inimröövid, tsiviilisikute ründed kül- või tulirelvaga, ning pommi abil ühistranspordis ja avalikes kohtades

15 22. detsembri 2011. aasta otsus, millega ajakohastatakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4, ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/430/ÜVJP (ELT 2011, L 343, lk 54).

16 Nõukogu 22. detsembri 2011. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 687/2011 (ELT 2011, L 343, lk 10).

17 Teatis isikutele, rühmitustele ja üksustele, kes on kantud nõukogu määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 sätestatud loetellu (ELT 2011, C 377, lk 17).

18 25. juuni 2012. aasta otsus, millega ajakohastatakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4, ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/872/ÜVJP (ELT 2012, L 165, lk 72).

19 25. juuni 2012. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 1375/2011 (ELT 2012, L 165, lk 12).

20 Teatis isikutele, rühmitustele ja üksustele, kes on kantud nõukogu määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 sätestatud loetellu (ELT 2012, C 186, lk 1).

21 10. detsembri 2012. aasta otsus, millega ajakohastatakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4, ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2012/333/ÜVJP (ELT 2012, L 337, lk 50).

22 Nõukogu 10. detsembri 2012. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 542/2012 (ELT 2012, L 337, lk 2).

23 Teatis isikutele, rühmitustele ja üksustele, kes on kantud nõukogu määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõikes 3 sätestatud loetellu (ELT 2012, C 380, lk 6).

24 25. juuli 2013. aasta otsus, millega ajakohastatakse ja muudetakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4, ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2012/765/ÜVJP (ELT 2013, L 201, lk 57).

25 25. juuli 2013. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 1169/2012 (ELT 2013, L 201, lk 10).

26 10. veebruari 2014. aasta otsus, millega ajakohastatakse ja muudetakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4, ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/395/ÜVJP (ELT 2014, L 40, lk 56).

27 10. veebruari 2014. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 714/2013 (ELT 2014, L 40, lk 9).

28 22. juuli 2014. aasta otsus, millega ajakohastatakse ja muudetakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP artikleid 2, 3 ja 4, ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/72/ÜVJP (ELT 2014, L 217, lk 35).

29 22. juuli 2014. aasta rakendusmäärus, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 125/2014 (ELT 2014, L 217, lk 1).

toimepandud enesetapurünnakud, ja võtnud endale nende eest vastutuse“. Nõukogu märgib, et „Hamasi korraldanud rünnakuid nii „Rohelise liini“ Iisraeli poolel kui ka okupeeritud aladel“ ning et „2005. aasta märtsis kuulutas Hamas välja „tahdia“ (vaikus), mille tagajärjel tema tegevus on vähenenud“. Nõukogu jätkab, et „sellegipoolest röövis ja tappis üks Hamasi allüksus 21. septembril 2005 Iisraeli kodaniku [ning] Hamasi väitis videosalvestises, et ta oli selle mehe röövinud eesmärgiga pidada läbirääkimisi Iisraeli käes olevate Palestiina vangide vabastamise kohta“. Nõukogu teatab, et „Hamasi aktivistid osalesid raketilaskudes Gaza tsoonist Lõuna-Iisraelisse [ning] varem on Hamas Iisraelis tsiviilisikute vastu suunatud rünnakute toimepanemiseks värvanud enesetaputerroriste lubadusega aidata nende perekonda“. Nõukogu märkis lisaks, et „2006. aasta juunis osales Hamas (sealhulgas Hamas-Izz al-Din-al-Qassem) operatsioonis, mis päädis Iisraeli sõjaväelase Gilad Shalit'i rööviga“ (iga nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akti põhjenduste esimene lõik). Alates [...] rakendusmääruse nr 1375/2011 põhjendustest märgib nõukogu, et „pärast viieaastast vangistust vabastas Hamas 11. oktoobril 2011 [sõjaväelase Gilad Shaliti] vangide vahetuse raames Iisraeliga“.

95. Järgmiseks loetleb nõukogu „terroriaktid“, mis Hamas oli tema arvates hiljuti toime pannud, st alates 2010. aasta jaanuarist (iga nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akti põhjenduste teine lõik).
96. Olles asunud seisukohale, et „need teod kuuluvad ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 3 [punktide] a, b, c, d, f ja g kohaldamisalasse ning need pandi toime eesmärgiga saavutada ühise seisukoha artikli 1 lõike 3 [punktides] i, ii ja iii nimetatud eesmärgid“ ning et „Hamasi (kaasa arvatud Hamas-Izz al-Din-al-Qassem) kuulub määruse nr 2580/2001 artikli 2 lõike 3 [punkti] ii kohaldamisalasse“ (iga nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akti põhjenduste kolmas ja neljas lõik), viitas nõukogu otsustele, mille Ameerika Ühendriikide ja Ühendkuningriigi asutused olevat hageja kohta võtnud 2001. aastal, nagu see tuleneb põhjendustest ja toimikust (iga nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akti põhjenduste viies kuni seitsmes lõik). [R]akendusmääruse nr 790/2014 põhjendustes viitas komisjon esimest korda Ameerika Ühendriikide 18. juuni 2012. aasta otsusele.
97. Otsused, millele nõukogu viitas, on esiteks Secretary of State for the Home Department'i (siseminister, Ühendkuningriik) 29. märtsi 2001. aasta otsus ja teiseks Ameerika Ühendriikide valitsuse otsused, mis võeti vastu US Immigration and Nationality Act'i (Ameerika Ühendriikide sisserände ja kodakondsuse seadus, edaspidi „INA“) jaotise 219 ning rakendusdekreedi 13224 alusel.
98. Neid otsuseid puudutavas osas viitab nõukogu asjaolule, et Ühendkuningriigi otsust vaatab riigisisene valitsuse komisjon korrapäraselt läbi ning Ameerika Ühendriikide otsuste üle on võimalik teostada haldus- ja kohtulikku kontrolli.
99. Nõukogu järeldas neist kaalutlustest, et „Hamasi (kaasa arvatud Hamas-Izz al-Din-al-Qassem) suhtes võetud otsused võtsid seega vastu pädevad asutused ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses“ (iga nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akti põhjenduste kaheksas lõik).
100. Lõpetuseks nõukogu „tuvasta[b], et eespool nimetatud otsused [...] on endiselt jõus ning [...] leiab, et põhjused, mis õigustasid Hamasi (kaasa arvatud Hamas-Izz al-Din-al-Qassem) kandmist [rahaliste vahendite külmutamise] loetellu, on endiselt olemas“ (iga nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akti põhjenduste üheksas lõik). Nõukogu järeldas sellest, et hageja peab jääma sellesse loetellu edasi (iga nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akti põhjenduste kümnes lõik).“

Esimese astme menetluse ja vaidlustatud kohtuotsuse kokkuvõte

8. Hamas andis 12. septembril 2010 Üldkohtusse hagi, milles ta sisuliselt vaidlustas enda kandmise artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Ta palus Üldkohtul tühistada 2010. aasta juuli otsuse ja nõukogu 2010. aasta juuli aktid Hamasi puudutavas osas ning mõista kohtukulud välja nõukogult. Hiljem palus Hamas muuta oma nõudeid nii, et need hõlmaksid ka nõukogu 2011. aasta jaanuari kuni 2014. aasta juuli akte. Sellepärast käsitas Üldkohus Hamasi hagi nii, et selles palutakse tühistada 2010. aasta juuli teatis ning nõukogu 2010. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktid (koos edaspidi „vaidlusalused aktid“) Hamasi puudutavas osas ning mõista kohtukulud välja nõukogult. Üldkohus asus seisukohale, et Hamasi hagi esemes on ka need vaidlusalused aktid, mis eelnesid nõukogu 2014. aasta juuli aktidele.³⁰ Siiski jättis ta Hamasi hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata 2010. aasta juuli teatise tühistamise osas: see teatis ei olnud ELTL artikli 263 tähenduses vaidlustatav akt.³¹

9. Nõukogu palus Üldkohtul jätta hagi rahuldamata ja mõista kohtukulud välja hagejalt. Nõukogu toetuseks astus menetluse Euroopa Komisjon.

10. Hamas põhjendas oma taotlust tühistada nõukogu 2010. aasta juuli ja 2011. aasta jaanuari aktid nelja väitega. Need väited käsitlesid vastavalt tema kaitseõiguste rikkumist, ilmset hindamisviga, omandiõiguse rikkumist ja põhjendamiskohustuse rikkumist.

11. Oma taotlust tühistada nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli meetmed põhjendas Hamas kaheksa väitega. Nende hulka kuulusid järgmised: väidetavalt on rikutud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõiget 4 (esimene väide); ei ole piisavalt arvesse võetud olukorra arengut „aja möödumise tagajärjel“ (neljas väide); on rikutud mittesekkumise põhimõtet (viies väide); on eiratud põhjendamiskohustust (kuues väide); ning on rikutud Hamasi kaitseõigusi ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele (seitsmes väide).

12. Seoses nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktide tühistamisega hindas Üldkohus *neljandat ja kuuendat väidet koos*.

13. Kõigepealt kirjeldas Üldkohus üldisi kaalutlusi ja kohtupraktikat (seoses kontrollimenetlusega, ELTL artiklist 296 tuleneva põhjendamiskohustusega, nõukogu kaalutusõiguse ulatusega ning ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikel 4 põhineva otsuse õigusliku ja faktilise alusega), mida arvesse võttes asus ta hindama nõukogu põhjendusi 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktidele.³² Kirjeldanud nende aktide põhjenduste sisu,³³ asus Üldkohus seisukohale, et kuigi 2004. aastale järgnenud ajal (eeskätt aastatel 2010–2011) toime pandud vägivallatete loetelul, mille nõukogu koostas, oli määrav tähtsus hinnangu andmisel Hamasi rahaliste vahendite külmutamise jätkamise otstarbekuse kohta, ei ole Ühendkuningriigi ega Ameerika Ühendriikide 2001. aasta otsustes, millele nendes põhjendustes viidati, analüüsitud ühtegi neist tegudest.³⁴ Nende tegude toimepaneku kuupäevade tõttu ei olekski saanud neid nimetatud otsustes analüüsida.³⁵ Samuti, kuigi põhjendustes oli selgitatud, et need siseriiklikud otsused on endiselt jõus, ei sisaldanud need ühtki hiljutisematele siseriiklikele otsustele ega nende otsuste põhjendustele (välja arvatud nõukogu 2014. aasta juuli aktid, milles mainiti esmakordselt üht Ameerika Ühendriikide 2012. aasta otsust).³⁶ Selle Ameerika Ühendriikide 2012. aasta otsuse suhtes asus Üldkohus seisukohale, et nõukogu ei ole tõendanud, kuidas tegelikud

30 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 60.

31 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 76.

32 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 84–92.

33 Vt käesoleva ettepaneku punkt 7.

34 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 101.

35 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 102.

36 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 103.

põhjused, millel see otsus põhines, on seotud nõukogu 2014. aasta juuli aktide põhjendustes näidatud vägivallategude loeteluga.³⁷ Samuti lükkas Üldkohus vastuvõetamatuse tõttu tagasi teised siseriiklikud otsused, millele kohtuistungil viidati (ja mida ei olnud mainitud pärast kohtuistungit vastu võetud nõukogu 2014. aasta juuli aktide põhjendustes).³⁸

14. Seoses nõukogu väitega, et piisas ajakirjanduse jälgimisest tõdemaks, et Hamas võtab endale regulaarselt vastutuse terroriaktide eest, asus Üldkohus seisukohale, et see väide koostoimes ühegi viite puudumisega pädevate asutuste otsustele, mille kuupäev oleks süüks pandavate tegude omast hilisem ja mis nendele tegudele viitaksid, annab selgelt tunnistust sellest, et Hamasile (pärast 2004. aastat toime pandud) terroriaktide süüks panemisel on nõukogu lähtunud ajakirjandusest hangitud teabest, mitte pädevate asutuse otsustes antud hinnangutest.³⁹ Sellest järeldas Üldkohus, et nõukogu ei ole täitnud ühise seisukoha 2001/931 nõudeid, mille kohaselt liidu poolt rahaliste vahendite külmutamise otsuse faktiline alus peab tulenema pädevate siseriiklike asutuste otsustes tegelikult analüüsitud ja kinnitatud asjaoludest selle ühise seisukoha tähenduses.⁴⁰ Üldkohus asus seisukohale, et nõukogu mõttekäik oli järgmine: nõukogu alustas hinnangutest, mis olid tegelikult tema enda omad, määratledes hageja „terroristina“ ning pannes talle süüks rea vägivallategusid, mille kohta nõukogu oli hankinud teavet ajakirjandusest ja internetist; seejärel märkis ta, et Hamasile süüks pandavad faktilised asjaolud kuuluvad terroriakti määratluse alla ning et Hamas on terrorirühmitus ühise seisukoha 2001/931 tähenduses; alles *pärast* neid väiteid viitas nõukogu siseriiklike asutuste otsustele, mis olid süüks pandavatest faktilistest asjaoludest varasema kuupäevaga (vähemalt selles osas, mis puudutab nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta veebruari akte).⁴¹ Üldkohtu sõnul ei tuginenud nõukogu enam nendele faktilistele asjaoludele, mida siseriiklikud asutused olid kõigepealt hinnanud. Selle asemel täitis nõukogu ise ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses pädeva asutuse funktsiooni.⁴²

15. Niisiis oli nõukogu läinud vastuollu ühise seisukohaga 2001/931 kehtestatud kahetasandilise süsteemiga. Kuigi nõukogu võib vajaduse korral ja oma ulatuslikku kaalutusõigust kasutades otsustada jätta isiku või rühmituse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu, kui faktilised asjaolud ei ole muutunud, peab iga uut terroriakti, mille nõukogu omapoolse kontrolli ajal põhjendustesse lisab, olema selle süsteemi kohaselt uurinud ja oma otsuses käsitletud pädev asutus.⁴³

16. Samuti lükkas Üldkohus tagasi nõukogu ja komisjoni argumendi, et pädevate asutuste otsustele ei viidatud seetõttu, et Hamas sai ja tal olekski tulnud enda vastu võetud meetmed siseriiklikul tasandil vaidlustada.⁴⁴ Üldkohtu arvates kinnitas nõukogu argument tema järeldust, et nõukogu tugines ajakirjandusest ja internetist saadud teabele.⁴⁵

17. Üldkohus ei nõustunud nõukogu väitega, et igal juhul näib käesoleva kohtuasja kontekstis, et Hamas ei ole (oma hagiavalduses) vastu vaielnud enda osalemisele terrorismis. Üldkohtu sõnul ei saa nõukogu Üldkohtus asendada enda 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktide põhjendusi nii, et ta koondab esialgu nendes aktides aluseks võetud põhjused mõnele üksikule faktilisele asjaolule, mida Hamas on (nõukogu väitel) Üldkohtus möönnud. Samuti ei saa Üldkohus ise anda hinnangut, milleks on pädev ainult nõukogu.⁴⁶

37 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 106.

38 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 107.

39 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 109.

40 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 110 ja 112.

41 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 113–119.

42 Vaidlusaluse kohtuotsuse punkt 121. Vt samuti punkt 125.

43 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 126 ja 127.

44 Vaidlusaluse kohtuotsuse punkt 128.

45 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 129–131 ja 141.

46 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 138–140.

18. Nendel kaalutlustel järeldas Üldkohus, et 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli akte vastu võttes rikkus nõukogu nii ühise seisukoha 2001/931 artiklit 1 kui ka põhjendamiskohustust.⁴⁷ Sellepärast tühistas ta nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktid ning samuti nõukogu 2010. aasta juuli ja 2011. aasta jaanuari aktid. Viimati nimetatud aktide kategooria suhtes asus Üldkohus seisukohale, et nagu pooled on nõustunud, ei ole nendeski viidatud pädevate asutuste otsustele, mis käsitleksid hagejale süüks pandud faktilisi asjaolusid. Seetõttu olid ka need aktid põhjendamiskohustuse eiramise tõttu vigased.⁴⁸

Nõuded ja seisukohad apellatsioonimenetluses

19. Nõukogu, keda toetavad komisjon ja Prantsuse valitsus, palub Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, teha apellatsioonkaebuses käsitletavates küsimustes lõplikud kohtuotsused ning mõista Hamasilt välja nõukogu esimese astme ja käesoleva apellatsioonimenetluse kohtukulud. Hamas palub Euroopa Kohtul apellatsioonkaebus rahuldamata jätta ning mõista nõukogult välja Hamasile esimeses astmes ja apellatsiooniasemes tekkinud kohtukulud.

20. Kohtuistungil, mis peeti 3. mail 2016, esitasid nimetatud menetlusosalised oma suulised seisukohad.

21. *Apellatsioonkaebuse esimeses väites* märgib nõukogu, et Üldkohus rikkus õigusnormi oma hinnangus, et nõukogu tugines ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 6 kohasel kontrollimisel üldkasutatavale teabele.

22. *Esiteks* eksis Üldkohus oma seisukohas, et nõukogu peab korrapäraselt uuesti põhjendama, miks isiku või rühmituse suhtes jätkatakse piiravaid meetmeid. See põhimõte on vastuolus Euroopa Kohtu otsusega *Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa*⁴⁹ ning Üldkohtu otsustega *People's Mojahedin Organization of Iran vs. nõukogu*⁵⁰ ning *Al-Aqsa vs. nõukogu*⁵¹. Esimesena nimetatud kohtuasjas ei olnud nõukogu kohustatud muutma põhjendust peaaegu kuue aasta jooksul. Sellest tuleneb, et Euroopa Kohus nõustus (kaudselt) võimalusega hoida isikut või rühmitust sellise aja jooksul loetus, kui pädevatelt asutustelt ei ole uut teavet, mis toetaks loetelust kustutamist. Nagu *Stichting Al-Aqsa* olukorra puhul, muutis ka Hamasi keelustamine Ühendkuningriigis Hamasi jaoks äärmiselt keeruliseks uute terroriaktide toimepanemise, mis andnuks alust uuteks otsusteks ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses. Sama kehtib Ameerika Ühendriikide otsuste kohta. Pealegi, kui Hamas oleks enda keelustamise vaidlustanud või oleks need otsused omal algatusel läbi vaadatud, oleksid selle tulemuseks olnud uued otsused.

23. *Teiseks* eksis Üldkohus, kui ta taunis seda, et nõukogu kasutas üldkasutatavat teavet. See otsus on ka vastuolus tema enda varasema praktikaga, mille kohaselt pädeva asutuse otsusest ei pruugi piisata isiku või rühmituse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu jätmiseks.⁵² Ka pädeva asutuse hilisemate otsuste puududes oli nõukogul õigus Hamas sellesse loetellu jätta. Käesoleval juhul tugines nõukogu üldkasutatavale teabele üksnes sel eesmärgil (olgu et nõukogu oleks saanud jätta ta loetellu ka pädevate asutuste varasemate otsuste alusel). See on kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega *Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa*.⁵³ Nii võib faktilise olukorra muutus tuleneda artikli 1 lõike 4 alusel tehtud esmakordse otsuse õigusliku staatuse muutusest või uuest teabest loetellu kantud

47 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 137.

48 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 141.

49 Kohtuotsus, 15.11.2012, *Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa* (C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711; edaspidi „kohtuotsus Al-Aqsa“; punktid 145 ja 146).

50 Üldkohtu otsus, 23.10.2008, *People's Mojahedin Organization of Iran vs. nõukogu* (T-256/07, EU:T:2008:461; edaspidi „Üldkohtu otsus PMOI“; punktid 109 ja 112).

51 Üldkohtu otsus, 9.9.2010, *Al-Aqsa vs. nõukogu* (T-348/07, EU:T:2010:373).

52 Üldkohus tugines enda otsusele PMOI, punkt 81.

53 Kohtuotsus *Al-Aqsa*, punkt 82.

rühmituse tegevuse kohta. Olukorras, kus artikli 1 lõike 4 alusel tehtud esmakordset otsust ei ole tühistatud ega tagasi võetud, on kontrollimisel oluline küsimus selles, kas on põhjust asjaomane isik või rühmitus loetelust kustutada, mitte selles, kas on põhjust ta uuesti loetellu kanda. Üldkohtu põhjenduskäik viib ka absurdse tagajärjeni, et ühelt poolt oleks nõukogu otsus jätta Hamas artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu kehtiv, kui nõukogu oleks lihtsalt tuginenud algsele artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelule ilma lisateabele viitamata, teiselt poolt aga oli avalikult teada, et Hamas on pannud toime uusi terroriakte (mida Hamas ise Üldkohtule esitatud algses hagiavalduses tunnistas).

24. *Kolmandaks* eksis Üldkohus järelduses, et nõukogu on oma kontrollitoimingute tarvis ise tuvastanud faktilisi asjaolusid üldkasutatava teabe põhjal. Ka see järeldus on vastuolus Euroopa Kohtu otsusega *Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa*. Samuti kerkib sellest üles küsimus, kuidas tuleb nõukogul toimida olukorras, kus ta saab teadlikuks tegudest, mis on selgelt terroriaktid ja mille eest võtab avalikult vastutuse loetellu kantud isik või rühmitus. Niisuguses olukorras ei eelda kahetasandiline süsteem menetluste algatamist siseriiklikul tasandil.

25. *Neljandaks* eksis Üldkohus sellega, et ta tühistas vaidlusalused aktid põhjendusel, et nõukogu on viidanud üldkasutatavale teabele. See teave oli oluline otsustamisel, kas kustutada Hamas artikli 2 lõikega 3 ette nähtud loetelust. Kustutamise kasuks rääkivate tõendite puududes võis nõukogu otsustada Hamasi sellesse loetellu jätta.

26. Hamasi vastus apellatsioonkaebuse esimesele väitele on järgmine.

27. *Esiteks* ei nõustu Hamas nõukogu argumendiga, mille kohaselt Üldkohus nõudis, et otsused ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 6 tähenduses põhineksid uutel põhjendustel või pädevate asutuste otsustel. Üldkohus märkis hoopis, et vaidlusaluste aktide põhjendused peavad põhinema faktilistel asjaoludel, mida pädevad asutused on uurinud. Pealegi ei saanud nõukogu tugineda varasematele pädevate asutuste otsustele ilma nende otsuste põhjuseks olnud faktilisi asjaolusid uurimata. Samuti ei saa Hamasile ette heita, et ta nõukogu faktilisi süüdistusi siseriiklikes kohtutes ei vaidlustanud: ei olnud uusi otsuseid, mida vaidlustada.

28. *Teiseks* märgib Hamas, et põhjendamiskohustus ja vajadus piisavate faktiliste aluste järele kehtivad samamoodi niisuguste otsuste suhtes, millega nõukogu jätab isiku või rühmituse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Oma kontrollifunktsiooni teostades ei tohi nõukogu eeldada, et isik või rühmitus tuleb sellesse loetellu jätta. Käesolevas asjas on nõukogu tuginenud oma esmakordsetele loetellu kandmise otsustele (mida Hamas ei vaidlustanud). Ent kui Hamas esmakordselt artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu kanti, ei olnudki veel võimalik vaidlustada neid otsuseid Üldkohtus väitega, et nõukogu ei ole neid piisavalt põhjendanud. Õigupoolest ei olnud nõukogu andnud täpset teavet ega edastanud kohtutoimiku osi, millest nähtunuks, et Hamasi suhtes tehti ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses otsuseid. Samuti ei olnud nõukogu teatanud Hamasile asjaoludest, millega põhjendati tema loetellu kandmist. See tähendab ka, et liidu kohtud ei saa nüüd kontrollida, kas faktilised asjaolud, millest lähtudes nõukogu Hamasi esmakordselt loetellu kandis, olid piisavalt usaldusväärsed ja kas neid oli uurinud pädev asutus.

29. Samuti väidab nõukogu ekslikult, et kui ta ka ei oleks lisanud põhjendustesse hiljutisemate faktiliste asjaolude ja lisateabe loetelu, olnuks tema otsus ikkagi õiguspärane, sest see põhines algsetel pädevate asutuste otsustel. See eeldab, et nõukogu oleks saanud põhjendatult tugineda ka üksnes nendest otsustest võetud teabele. Ehkki nõukogu tugines (nii vaidlusalustes aktides kui ka Üldkohtu menetluses) reale terrorirünnakutele, mille toimepanija oli väidetavalt Hamas, ei osutanud ta tõenditele nende faktiliste asjaolude kohta. Samuti ei või nõukogu sel eesmärgil tugineda ajakirjanduse artiklitele.

30. *Kolmandaks* märgib Hamas, et nõukogu näib Üldkohtule ette heitvat jõudmist (loogilisele) järeldusele, et nõukogu leiutas oma faktilised süüdistused ise. Nõukogu väidab ekslikult, et Hamasi tegevuse terroristlikkuses ei saa olla mingit kahtlust. Tal ei ole ühise seisukoha 2001/931 kohaselt tegutsedes ka pädevust tegusid niiviisi iseloomustada. Nõukogu argument, et tal ei ole võimalik paluda kohtuasutuselt hinnangut uutele faktilistele asjaoludele, ei puutu asjasse, sest Üldkohus ei pannudki nõukogule niisugust nõuet. Samuti ei nõudnud Üldkohus, et nõukogu paluks Ühendkuningriigi või Ameerika Ühendriikide ametiasutustel Hamasi taaskeelustada. Üldkohus kõigest märkis, et kui nõukogu tugineb uutele faktilistele asjaoludele, peab neid faktilisi asjaolusid olema hinnanud pädev asutus.

31. *Neljandaks* on Hamas seisukohal, et pelgalt nõukogu väitest, et esmakordsed siseriiklikud otsused on jätkuvalt jõus, ei piisanud. Nõukogu ülesanne on hinnata, kas Hamas jäi ühise seisukoha 2001/931 tähenduses terroristlikuks. Ehkki nõukogu viitas rakendusmääruse nr 790/2014 aluste seas Ameerika Ühendriikide 18. juuli 2012. aasta otsusele, järeldas Üldkohus õigesti, et miski ei tõenda, nagu oleks selle otsuse aluseks olnud põhjenduskäik seotud aktidega, millele nõukogu tugines. Niivõrd kui nõukogu tugines üksnes esmakordsetele otsustele, olid vaidlusalused aktid ebapiisavalt põhjendatud.

32. *Apellatsioonkaebuse teises väites* märgib nõukogu, et Üldkohus eksis, kuna ta ei järeldanud, et Ameerika Ühendriikide ametiasutuste otsused annavad piisava aluse Hamasi loetellu kandmiseks.

33. *Esiteks* võib haldusasutuse otsus olla otsus ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses. Seda on kinnitanud Euroopa Kohus otsuses *Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa*⁵⁴, nagu ka Üldkohus otsuses *People's Mojahedin Organization of Iran vs. nõukogu*⁵⁵.

34. *Teiseks* on pädeva siseriikliku asutuse ülesanne vastavalt ühisele seisukohale 2001/931 tuvastada siseriikliku otsuse aluseks olnud faktilised asjaolud. Kui seda otsust ei ole teinud kohtuasutus, garanteeritakse kohtulik kaitse, pakkudes asjaomasele isikule või rühmitusele võimalust vaidlustada see otsus siseriiklikes kohtutes. Üldkohus eksis nõudmisega, et nõukogu peab teadma kõiki faktilisi asjaolusid, mille põhjal Ameerika Ühendriikide välisminister (Secretary of State) Hamasi loetellu lisas. Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõige 4 ei nõua nendest asjaoludest nõukogule teatamist. Samuti ei saa nõukogu asuda pädeva asutuse asemele. Kui Üldkohtu seisukohaga nõustuda, tähendaks see, et kui isik või rühmitus vaidlustaks loetellu kandmise otsuse liidu kohtutes (mitte siseriiklikes kohtutes), oleks liidu kohtute ülesanne uurida loetellu kandmise aluseid. Samuti ei ole realistlik nõuda, et siseriikliku keelustamisotsuse aluseks olnud teave peab olema faktiliseks aluseks nõukogu otsusele kohaldada piiravaid meetmeid. Lõpuks, kui Ameerika Ühendriikide ametiasutus otsuse asjakohaselt läbi vaataks, peaks nõukogu seda arvesse võtma.

35. *Kolmandaks* olid käesoleval juhul Ameerika Ühendriikide õiguses ette nähtud menetlused Hamasi terroristlike organisatsioonide loetellu lisamise otsuse vaidlustamiseks.

36. *Neljandaks* ei ole Hamas kunagi vaidlustanud enda loetellu lisamist Ameerika Ühendriikide ametiasutuste poolt.

37. *Viiendaks* tähendaks Üldkohtu seisukohaga nõustumine seda, et pöörataks tagasi Üldkohtu otsus *People's Mojahedin Organization of Iran vs. nõukogu*,⁵⁶ sealhulgas järeldus, et „nõukogu on – [kui] ühenduse tasandil tehtud rahaliste vahendite külmutamist käsitleva otsuse aluseks oleva siseriikliku pädeva haldusasutuse otsus on siseriiklikus õiguses põhimõtteliselt kohtulikult vaidlustatav või olukorraga, kus niisugune kaebus on juba esitatud – toimunud mõistlikult ja hoolikalt [ning] keeldunud põhimõtteliselt võtmast seisukohta huvitatud isiku poolt kõnesoleva, st siseriiklikku kohtusse esitatud hagi toetuseks esitatud sisuliste argumentide põhjendatuse küsimuses, kuna vastav

⁵⁴ Kohtuotsus *Al-Aqsa*, punktid 70 ja 71.

⁵⁵ Üldkohtu otsus PMOI, punkt 144.

⁵⁶ Üldkohtu otsus PMOI, punktid 144–147.

kohus ei ole veel lahendini jõudnud. Vastupidisel juhul tekiks nõukogu kui ühtaegu poliitilisi ja halduslikke funktsioone täitva institutsiooni poolt antava hinnangu puhul oht, et see võib faktilistes või õiguslikes asjaoludes sattuda vastuollu pädeva siseriikliku kohtu poolt antava hinnanguga.⁵⁷ Üldkohtu seisukohaga nõustumine tähendaks samuti, et isik või rühmitus saaks pädevate asutuste otsuseid tahtlikult siseriiklikes kohtutes vaidlustamata jättes blokeerida enda loetellu kandmist ning et toimikus kirjeldatud (faktiliste) asjaolude suhtes teeks lõpliku otsuse haldusasutus. Sellise lähenemisviisi tagajärjel tekib ka meelepärase kohtualluvuse valimise (*forum shopping*) oht.

38. Hamasi sõnul on apellatsioonkaebuse teine väide vastuvõetamatu, sest Üldkohus ei teinud järeldusi selle kohta, kas Ameerika Ühendriikide otsused olid piisav alus Hamasi kandmiseks artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Üldkohus järeldas hoopis, et nõukogu on rajanud oma faktilised etteheited ajakirjandusest leitud teabele, mitte pädevate asutuste otsusele. Teise võimalusena märgib Hamas, et teine väide on samuti vastuvõetamatu niivõrd, kui selles vaieldakse vastu Üldkohtu järeldustele.

39. Veel ühe võimalusena märgib Hamas, et Ameerika Ühendriikide otsuseid ei teinud ühise seisukoha 2001/931 tähenduses pädevad asutused ja need ei saanud anda piisavalt alust Hamasi kandmiseks artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Selle kohta märgib Hamas, et asjaomased Ameerika Ühendriikide ametiasutused kõigest kehtestasid terroristlike organisatsioonide loetelu, mille suhtes tuleb kohaldada piiravaid meetmeid. Sellised otsused ei vasta ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tingimustele (välja arvatud ÜRO Julgeolekunõukogu otsused loetellu lisamise kohta). Konkreetselt seoses kolmandate riikide ametiasutuste otsustega toonitab Hamas, et nõukogu ja liidu liikmesriikide ametiasutuste vahel kehtib lojaalse koostöö põhimõte. Hamas rõhutab vajadust kontrollida, kas asjaomane kolmas riik taotleb samu eesmärke mis Euroopa Liit ja pakub samu tagatise nagu liikmesriikide ametiasutused. Hamas vaidleb vastu nõukogu argumentidele selle kohta, millised on Ameerika Ühendriikide õiguses kaitseõiguste kaitstuse tase, põhjendamiskohustus ja õigus tõhusale kohtulikule kaitsele.

40. Hamasi sõnul eksib nõukogu väitega, et Üldkohus eksis oma järelduses, nagu ei saaks nõukogu tugineda Ameerika Ühendriikide otsusele, ilma et tal oleks võimalik tutvuda selle otsuse aluseks olnud faktiliste asjaolude ja hinnangutega. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei piisa nõukogu tuginemisest pädeva asutuse otsusele. Nõukogu peab selgitama, miks ta peab rühmitust terroristlikuks rühmituseks, ja osutama asjaoludele, mis tõendavad selle liigituse asjakohasust kontrollimise ajal.

41. *Apellatsioonkaebuse kolmandas väites* märgib nõukogu, et Üldkohus eksis, kuna ta ei järeldanud, et Ühendkuningriigi keelustamisotsus andis piisavalt alust Hamasi loetellu kandmiseks. Isegi kui nõukogu ei saanud tugineda Ameerika Ühendriikide otsusele, oli Üldkohus kohustatud uurima, kas 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus oli piisav ja õiguspärane alus Hamasi hoidmiseks artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelus. Ehkki Üldkohus tunnistas, et Ühendkuningriigi otsus jäi õiguspäraseks, asus ta kaudselt seisukohale, et see otsus tunnistati kehtetuks või aegus. Üldkohus on juba nõustunud, et 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus oli ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses pädeva asutuse otsus. Samuti tugines nõukogu 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsusele põhjendatult, ilma et tal oleks olnud vaja tutvuda faktiliste asjaolude ja hinnangutega, millel see otsus põhines.

42. Hamasi sõnul on apellatsioonkaebuse kolmas väide vastuvõetamatu niivõrd, kui Üldkohus ei järeldanud, et 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus ei olnud piisav alus Hamasi kandmiseks artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu, ja teise võimalusena niivõrd, kui selles väites vaieldakse vastu Üldkohtu tuvastatud faktilistele asjaoludele. Kolmanda võimalusena väidab Hamas, et 2001. aasta

⁵⁷ Üldkohtu otsus PMOI, punkt 147.

Ühendkuningriigi keelustamisotsust ei teinud ühise seisukoha 2001/931 tähenduses pädevad asutused ja see ei saanud olla piisav alus Hamasi kandmiseks artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Ta lisab, et Ameerika Ühendriikide otsus puudutas Hamasi ennast, 2001. aasta Ühendkuningriigi otsus aga oli seotud ainult Brigades Al-Qassemiga.

Hinnang

Sissejuhatavad märkused

43. Käesolevas apellatsioonimenetluses üles tõstetud küsimused kattuvad suuresti kohtuasjas C-599/14 P: nõukogu vs. LTTE tekkinutega. Mõlemaid ettepanekuid tuleks lugeda koos. Asjakohastel puhkudel viitan käesolevas asjas nõukogu apellatsioonkaebuse väiteid hinnates oma ettepanekule kohtuasjas nõukogu vs. LTTE.

44. Käesolevas apellatsioonkaebuses, nagu ka nimetatud kohtuasjas esitatus, palutakse Euroopa Kohtul (uuesti) kaaluda selle mehhanismi ülesehitust, mille kaudu säilitatakse vastavalt ühisele seisukohale 2001/931 ja määrusele nr 2580/2001 liidu piiravaid meetmeid, ning liikmesriikide ja kolmandate riikide osa selles skeemis.

45. Selles skeemis saab eristada 1) isiku, üksuse või rühmituse esmakordset lisamist ja 2) otsust jätta ta edasi artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Esimest liiki otsuste suhtes on ühises seisukohas 2001/931 ette nähtud menetluskord, mida nõukogu peab kohaldama, ja tõendid, millele ta peab tuginema. Teist liiki otsuste suhtes ei ole selliseid reegleid sätestatud. Nii Hamasi hagi Üldkohtus kui ka käesolev apellatsioonkaebus käsitlevad nimetatud teist otsuste liiki.

46. Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 6 on ette nähtud ainult artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu kantud isikute ja rühmituste nimede korrapärase kontrolli tagamiseks, et nende loetelus hoidmine on põhjendatud. Käesolevas apellatsioonimenetluses on keskne küsimus selles, kuidas nõukogu võib kindlaks teha, et niisugused põhjused on olemas ja mida nõukogu peab teatama asjaomastele isikutele või rühmitustele.

47. Ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikest 6 tuleneb, et kui isiku või rühmituse selles loetelus hoidmine ei ole põhjendatud, peab nõukogu nad sealt eemaldama ehk kustutama.⁵⁸ Selles suhtes on pooled nõus, et Hamas ei ole esitanud nõukogule märkusi ega tõendeid, mis võiksid mõjutada tema artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu kandmise põhjusi ja võimalik, et viia tema kustutamiseni loetelust. Seoses teist liiki piirava meetmega on Euroopa Kohus märkinud, et kui niisuguseid märkusi ja tõendeid esitatakse ja võetakse arvesse, et muuta ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames tehtava otsusega isiku loetellu kandmise põhjendusi, peab see muudatus kajastuma ka EL toimimise lepingu alusel vastu võetud määruses.⁵⁹

48. Nõukogu asetab oma seisukohtades suurt rõhku sellele, et Hamas ei olnud vaidlustanud ühtegi siseriiklikku otsust, millele nõukogu tugines, ega nõukogu määrusi, mille kaudu ta esmakordselt lisati artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu ja teda selles loetelus hoiti. Saan siiski aru nii, et nõukogu määruse kontrolli raames uuritakse, kas nõukogu järgis kohaldatavaid liidu õigusnorme, sealhulgas ühises seisukohas 2001/931 sätestatud tingimusi ja põhiõigusi. Ükski niisugune õigusnorm ei sea seda kontrolli sõltuvaks sellest, kas asjaomane isik esmalt vaidlustas pädeva asutuse otsuse siseriiklikult.

58 Kohtuotsus, 21.12.2011, Prantsusmaa vs. People's Mojahedin Organization of Iran (C-27/09 P, EU:C:2011:853, punkt 72).

59 Kohtuotsus, 1.3.2016, National Iranian Oil Company vs. nõukogu (C-440/14 P, EU:C:2016:128, punkt 55).

Apellatsioonkaebuse esimene väide

Sissejuhatus

49. Nõukogu apellatsioonkaebuse esimene väide käsitleb sisuliselt seda, kas ta võib ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 6 ette nähtud kontrolliga seoses tugineda üldkasutatavale teabele.

50. See apellatsioonkaebuse väide rajaneb neljal argumendil: 1) Üldkohus nõudis õigusvastaselt, et nõukogu korrapäraselt uuesti põhjendaks, miks tuleb piiravad meetmed asjaomase isiku suhtes kehtima jätta; 2) Üldkohus taunis õigusvastaselt seda, et nõukogu kasutas üldkasutatavat teavet; 3) Üldkohus järeldas õigusvastaselt, et nõukogu on ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 6 tähenduses kontrolli teostades ise tuvastanud faktilisi asjaolusid üldkasutatava teabe põhjal; ja 4) Üldkohus tühistas vaidlusalused aktid õigusvastaselt põhjendusel, et nõukogu on viidanud üldkasutatavale teabele.

51. Minu arvates on teine ja kolmas argument sisuliselt üks ja sama. Sellepärast käsitlen neid koos.

Kas nõukogu peab korrapäraselt uuesti põhjendama, miks piiravad meetmed rühmituse suhtes kehtima jäävad?

52. Nõukogu apellatsioonkaebuse esimest väidet toetav esimene argument vastab esimesele argumendile, mille ta esitas kohtuasjas nõukogu vs. LTTE oma apellatsioonkaebuse teise väite põhjenduseks.

53. See, mida olen nimetatud kohtuasja ettepanekus seda apellatsioonkaebuse väidet analüüsides kirjutanud, kehtib samamoodi käesolevas asjas.⁶⁰ Minu arvates ei saa ühelt poolt olla ranget ja kiiretoimelist reeglit, mis võimaldaks nõukogul jätta isiku või rühmituse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu üksnes siis, kui pädevad asutused on teinud või nõukogule on teada otsuseid pärast esmakordset loetellu lisamist või eelmist loetellu jätmist. Teiselt poolt ei ole esmakordsed otsused, millest loetellu lisamisel lähtuti, kontrolli kontekstis alati piisavad. Kui nõukogu võtab artikli 1 lõike 6 alusel vastu otsuse ilma pädeva asutuse uuele otsusele tuginemata, peab ta olema veendunud, et varem aluseks võetud pädeva asutuse otsus, millele ta tugines isiku või rühmituse lisamiseks või jätmiseks artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu, on jätkuvalt piisav alus selle põhjendatuse tõendamiseks.

54. Niisiis, kui nõukogu lähtub pädeva asutuse varasema(te) otsus(t)e aluseks olnud faktilistest asjaoludest ja tõenditest (isegi kui need otsused on hiljem tunnustatud kehtetuks põhjustel, mis ei ole seotud nende faktiliste asjaoludega, millest nähtub osalemine terroriaktides või terroristlikus tegevuses⁶¹), peab ta tõendama, et faktilised asjaolud ja tõendid, millel põhines(id) (esmakordne/esmakordsed või varasem(ad)) pädeva asutuse otsus(ed), põhjendavad jätkuvalt tema hinnangut, et asjaomane isik või rühmitus kujutab endast terrorismiohtu ja seetõttu on ennetusmeetmete võtmine põhjendatud. Kuna pädevate asutuste otsused on igal juhul seotud nendele otsustele eelnenud faktiliste asjaoludega, tuleneb sellest, et mida pikem on periood ühelt poolt nende faktiliste asjaolude ja nende otsuste ning teiselt poolt uue otsuse vahel jätta isik või rühmitus artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu, seda rohkem on nõukogu kohustatud hoolikalt kindlaks tegema, kas temapoolse kontrolli ajal põhineb tema järeldus jätkuvalt sellel otsusel ja selle aluseks olevatel faktilistel asjaoludel.⁶²

60 Vt minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, punktid 77–92.

61 Nii oli see kohtuasjas Al-Aqsa, kohtuotsuse punktid 83–90.

62 Teistsugust liiki sanktsioonide kohta vt analoogia alusel kohtuotsus, 18.7.2013, komisjon jt vs. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 156).

55. Kui seda varasemat pädeva asutuse otsust on uuendatud või pikendatud, peab nõukogu kontrollima, mis alusel seda tehti. Sellest tulenevalt ei saa nõukogu analüüs olla täiesti identne analüüsiga, mille ta sooritas siis, kui ta võttis vastu varasema artikli 1 lõike 6 kohase otsuse, mis põhines samal pädeva asutuse otsusel. Vähemalt on vaja arvesse võtta aja möödumist. See peab ka põhjendustes kajastuma.

56. Saan vaidlustatud kohtuotsusest aru nii, et Üldkohus *ei* järeldanud, et nõukogu peab korrapäraselt uuesti põhjendama, miks ta on otsustanud jätta isiku või rühmituse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Samuti ei taha mina väita, et ta peab seda tegema. Üldkohus taunis hoopis seda, et nõukogu koostas vägivaldtegevuste loetelu, mis näis olevat määrav tema otsuses jätta Hamas artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu, selgitamata vaidlusalustes aktides, mis põhjustel peab ta neid tegusid pädevate asutuste otsustes tuvastatuks ja läbivaadatuks. Üldkohtu jaoks oli ilmne, et Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikide 2001. otsuste puhul, millele nõukogu oma põhjendustes tugines, ei saanud see nii olla. See selgub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 101–112 ja 119–127. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 133 on kokku võetud Üldkohtu seisukoht: põhjendustes ei olnud ühtegi viidet ühegi pädeva asutuse otsustele nende faktiliste asjaolude kohta, mida nõukogu kasutas hageja vastu.

57. Pean seega põhjendatuks Üldkohtu järeldust, et kuna ei ole ühtegi uut ega muud pädeva asutuse otsust, mis annaks rahuldavalt alust pidada Hamasi loetelus hoidmist põhjendatuks, ei saanud nõukogu tugineda selle organisatsiooni poolt väidetavalt toime pandud terrorirünnakute loetelule, kui neid faktilisi asjaolusid ei nähtunud pädevate asutuste otsustest.

58. Tahaksin lisada, et samuti ei saa nõukogu tugineda sellele, et kuna rühmituse keelustamine muudab uute terroriaktide toimepaneku selle rühmituse jaoks keeruliseks, muutuvad uued pädevate asutuste otsused selle rühmituse kohta vähem ilmseks. Rühmituse keelustamise tõhusus ei vabasta nõukogu kohustusest tagada, et isikut või rühmitust hoitakse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetelus pädevate asutuste otsuste alusel. Samuti võib pädeva asutuse otsus, millega on põhjendatud esmakordset loetellu lisamist, olla jätkuvalt asjakohane edaspidiste loetellu jätmiste suhtes, kui nõukogu tuvastab, et (ja selgitab, miks) on jätkuvalt alust näha ohtu, mis põhjendab piiravate meetmete kohaldamist.⁶³

59. Seetõttu lükkan nõukogu esimese argumendi tagasi.

Kas nõukogu tohib rühmituse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu jätmisel tugineda üldkasutatavatele materjalidele?

60. Nõukogu apellatsioonkaebuse esimese väite põhjenduseks esitatud teine ja kolmas argument vastavad enamjaolt teisele argumendile, mille ta esitas kohtuasjas nõukogu *vs.* LTTE apellatsioonkaebuse teise väite põhjenduseks. Nimetatud kohtuasjas järeldasin oma ettepanekus (seal näidatud põhjendustel⁶⁴), et isikut või rühmitust artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu jättes ei või nõukogu tugineda alustele, mis põhinevad mujalt kui pädevate asutuste otsustest leitud faktilisel asjaoludel ja tõenditel. Sama järeldus ja põhjenduskäik kehtivad ka käesolevas asjas.

61. Nii ei leia ma vigu selles, kuidas Üldkohus tõlgendas ühist seisukohta 2001/931 vaidlustatud kohtuotsuse punktis 110, mille kohaselt nõukogu poolt terrorismi valdkonnas tehtud rahaliste vahendite külmutamise otsuse faktiline alus ei saa põhineda andmetel, mida nõukogu on hankinud ajakirjandusest või internetist. Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 121 õigesti, et kui

63 Vt minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, punktid 77–92.

64 Vt minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, punktid 96–107.

lubada nõukogul seda teha, täidaks nõukogu ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses pädeva asutuse funktsiooni. Ent nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 127 märkis, peab iga uut terroriakti, mille nõukogu oma põhjendustesse lisab, olema kahetasandilises süsteemis uurinud – ja selle kohta otsuse teinud – pädev asutus.

62. Sellepärast lükkan nõukogu teise ja kolmanda argumendi tagasi.

Kas vaidlusaluste aktide tühistamine Üldkohtus oli põhjendatud?

63. Nõukogu apellatsioonkaebuse esimest väidet põhjendav neljas argument vastab nõukogu kolmandale argumendile, mille ta esitas kohtuasjas nõukogu vs. LTTE oma apellatsioonkaebuse kolmanda väite põhjenduseks.

64. Nimetatud kohtuasjas ei nõustunud ma oma ettepanekus⁶⁵ nõukogu argumendi alusloogikaga, et kuna ajakirjanduses dokumenteeritud hiljutisemaid akte ei saa arvesse võtta, ei ole faktiline olukord seega muutunud, ja niisiis oli võimalik jätta LTTE artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Selgitasin, et kui pädev asutus ei ole teinud teist ega uuemat otsust (mis käsitleb muid faktilisi asjaolusid), peab nõukogu ikkagi kontrollima, kas selles otsuses, millele ta varem tugines, sisalduvate faktiliste asjaolude ja tõendite põhjal on jätkuvalt olemas terroriaktides osalemise oht ja loetellu jätmise on seega põhjendatud. See tähendab ka, et nõukogul oli vaja selgitada, miks 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus oli jätkuvalt piisav alus nõukogu otsusele jätta LTTE loetellu, ning et Üldkohus oleks pidanud seda argumenti käsitlema. Nimetatud kohtuasjas käsitles nõukogu apellatsioonkaebuse kolmas väide Üldkohtu järeldusi selle kohta, kas nõukogu seda tegi.

65. Olen käesolevas asjas samal seisukohal.

66. Esiteks tühistas Üldkohus vaidlusalused nõukogu 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktid, sest ta tuvastas, et nõukogu on rikkunud ühise seisukoha 2001/931 artiklit 1 ja põhjendamiskohustust.⁶⁶

67. Teiseks ei tulene sellest tingimata, et kuna nõukogu ei võinud tugineda enda leitud faktilistele asjaoludele, võis ta ilma edasise uurimiseta ikkagi otsustada jätta Hamasi artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu. Nagu olen märkinud: kui pädev asutus ei ole teinud teist ega uuemat otsust (mis käsitleb muid faktilisi asjaolusid), peab nõukogu ikkagi kontrollima, kas selles otsuses, millele ta varem tugines, sisalduvate faktiliste asjaolude ja tõendite põhjal on jätkuvalt olemas terroriaktides osalemise oht ja loetellu jätmise on seega põhjendatud.⁶⁷ Samuti tähendab see, et nõukogu oleks pidanud selgitama, miks Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikide 2001. aasta siseriiklikud otsused olid jätkuvalt piisav alus tema otsusele, ning et Üldkohus oleks pidanud seda argumenti käsitlema. Nagu kohtuasjas nõukogu vs. LTTE, käsitleb nõukogu apellatsioonkaebuse kolmas väide Üldkohtu järeldusi selle kohta, kas nõukogu seda tegi.

68. Sellepärast lükkan nõukogu neljanda argumendi tagasi.

Apellatsioonkaebuse teine väide

69. Nõukogu apellatsioonkaebuse teine väide on see, et Üldkohus eksis, kui ta ei järeldanud, et Ameerika Ühendriikide ametiasutuste otsused andsid piisavalt alust Hamasi loetellu kandmiseks.

65 Vt minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, punktid 109–112.

66 Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 137 ja 141.

67 Vt minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, eeskätt punkt 88.

70. Erinevalt vaidlustatud kohtuotsusest kohtuasjas nõukogu *vs.* LTTE ei teinud Üldkohus käesolevas asjas vaidlustatud kohtuotsuses järeldusi selle kohta, kas kolmanda riigi otsus võib kujutada endast pädeva asutuse otsust ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses ja kui, siis millistel tingimustel.

71. Minu arvates tuleb käesoleva apellatsioonkaebuse väite põhjenduseks esitatud esimene, kolmas ja neljas argument niisiis tulemusetuse tõttu tagasi lükata: Üldkohus lihtsalt ei teinud neid järeldusi, mis nõukogu väitel on vigased. Tõepoolest ei järeldanud Üldkohus midagi selle kohta, kas Ameerika Ühendriikide ametiasutuse otsus võib olla otsus ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses (esimene argument). See tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktide 99 ja 101 koostoimest selgelt. Samuti ei teinud Üldkohus järeldusi selle kohta, kas niisugusele otsusele tuginemine peaks olenema sellest, kas loetellu kantud rühmitus sai Ameerika Ühendriikide õiguse alusel vaidlustada ja tegelikult ka vaidlustas otsuse kanda ta terroristlike organisatsioonide loetellu (kolmas ja neljas argument).

72. Nõukogu väidab ka, et Üldkohus nõudis õigusvastaselt, et nõukogu peab teadma kõiki faktilisi asjaolusid, mille põhjal Ameerika Ühendriikide välisminister Hamasi loetellu lisas (teine argument). Selles suhtes tugineb ta vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 129–132. Mina vaidlustatud kohtuotsust niimoodi ei tõlgenda. Punktis 129 kordas Üldkohus vajadust, et isiku või rühmituse suhtes piiravate meetmete kehtestamise faktiline alus tuleneks pädevate asutuste otsustest. See vastab eesmärgile tagada, et isik või rühmitus kantakse artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu üksnes piisavalt kindlal faktilisel alusel.⁶⁸ Punktis 130 järeldas Üldkohus, et see nõue kehtib asjaomase isiku või rühmituse käitumisest olenemata. Samuti keskendus ta vajadusele viidata põhjendustes pädevate siseriiklike asutuste otsustele, kes on nõukogu otsustes faktiliseks aluseks võetud terroriakte tegelikult uurinud ja need tuvastanud. See on kooskõlas nõukogu kohustusega kontrollida, kas pädeva asutuse otsus on piisavalt täpne, et 1) teha kindlaks asjaomane isik või rühmitus ja 2) tuvastada võimalik seos (nagu on kirjeldatud ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõikes 2) asjaomase isiku või rühmituse ning selle artikli 1 lõikes 3 määratletud terroriakte vahel.⁶⁹ Punktid 131 ja 132 käsitlevad vastavalt Üldkohtu varasemat järeldust, et nõukogu tugines tegelikult teabele, mida ta oli ise hankinud, ja kohtuliku kontrolli ulatust.

73. Seetõttu ei leia ma nendest punktidest toetust seisukohale, et Üldkohtu sõnul peab nõukogu teadma kõiki faktilisi asjaolusid, mille põhjal kolmanda riigi pädev asutus otsuse vastu võttis. Õieti, kui lugeda neid punkte koostoimes vaidlustatud kohtuotsuse muude osadega (eeskätt punktidega 103, 106 ja 110), saab selgeks, et Üldkohus pelgalt järeldas (õigesti), et nõukogu ei või tugineda pädeva asutuse otsusele, kui ta ei tea selle otsuse tegelikke põhjusi. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 114 märkis, peab nõukogu võtma oma hinnangute faktiliseks aluseks pädevate asutuste otsused, kus on arvesse võetud konkreetseid faktilisi asjaolusid ja nendest lähtunud, ning alles seejärel tuvastama, et need faktilised asjaolud tähendavad tõepoolest „terroriakte“ ja et asjaomane rühmitus on „rühmitus“ ühise seisukoha 2001/931 tähenduses.

74. Lõpuks ei saa nõukogu viies argument minu arvates põhjendada tema apellatsioonkaebuse teist väidet, mille kohaselt Üldkohus eksis, kui ta ei järeldanud, et Ameerika Ühendriikide ametiasutuste otsused andsid piisavalt alust Hamasi loetellu kandmiseks. See argument puudutab Üldkohtu loogika võimalikke tagajärgi. Ent nagu olen juba selgitanud, sai nõukogu vaidlustatud kohtuotsuse sellest osast valesi aru.

75. Igal juhul ei vabasta see, et pädeva asutuse otsust, millele nõukogu tugineb, ei ole siseriiklikus kohtus vaidlustatud, nõukogu tema kohustusest kontrollida, et selles osas, mis puudutab tema tuginemist sellele otsusele, on ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõigete 4 ja 6 kohaselt asjassepuutuvad tingimused täidetud, ning anda asjakohane põhjendus.

68 Vt ka minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, punkt 99 ja seal viidatud kohtupraktika.

69 Vt ka minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika.

76. Sellepärast lükkan apellatsioonkaebuse teise väite põhjenduseks esitatud argumendid tagasi.

Apellatsioonkaebuse kolmas väide

77. Nõukogu apellatsioonkaebuse kolmas väide seisneb selles, et Üldkohus eksis, kui ta ei järeldanud, et Hamasi loetellu kandmine sai põhineda 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsusel. See apellatsioonkaebuse väide vastab kohtuasjas nõukogu *vs.* LTTE esitatud apellatsioonkaebuse kolmandale väitele.

78. Nõukogu esimene argument on see, et varasemates kohtuasjades on Üldkohus juba tunnistanud sellesama otsuse pädeva asutuse otsuseks ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses. Minu arvates ei saa see argument apellatsioonkaebuse kolmandat väidet põhjendada. Üldkohus ei teinud otsesõnalisi järeldusi selle otsuse staatuse kohta. Samuti ei nähtu tema põhjenduskäigust (otse ega kaude), nagu oleks ta asunud seisukohale, et 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus *ei olnud* pädeva asutuse otsus. Ka ei näe ma vaidlustatud kohtuotsuse punktis 105 Üldkohtu järeldust, et see otsus on kehtetuks tunnistatud või ei ole enam asjakohane. See punkt oli osa Üldkohtu arutlusest selle kohta, et ei ole pädevate asutuste otsuseid, kus oleks uuritud ja tuvastatud vägivallaakte, millele nõukogu 2004. aastale järgnenud perioodi suhtes tugines.

79. Nõukogu teine argument on see, et Üldkohus rikkus õigusnormi oma järelduses, et 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus ei ole või ei saa enam olla kehtiv otsus ühise seisukoha 2001/931 artikli 1 lõike 4 tähenduses ning et nõukogu oleks pidanud saama tutvuda kõikide asjaoludega, mille põhjal siseminister selle otsuse tegi. Asun siin samale seisukohale nagu kohtuasjas nõukogu *vs.* LTTE esitatud samaväärse argumendi suhtes.⁷⁰ Minu arvates ei teinud Üldkohus kumbagi järeldust. Olles vaidlustatud kohtuotsuse punktis 101 järeldanud, et 2004. aastale järgnenud ajal toime pandud vägivallategude loetelul oli määrav tähtsus nõukogu hinnangus selle kohta, kas on asjakohane jätta Hamas artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu, keskendus Üldkohus sellele, kas põhjendustes on viidatud pädevate asutuste otsustele, milles on neid faktilisi asjaolusid uuritud. Niisugused otsused pidid igal juhul olema nendest faktilistest asjaoludest hilisema kuupäevaga ning seetõttu ei saanud 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus kuidagi nende otsuste hulka kuuluda. Samuti olen juba selgitanud, miks nõukogu minu arvates eksis väites, et Üldkohus nõudis nõukogult kõikide nende asjaolude teadmist, millele pädevad asutused Hamasi keelustades tuginesid.⁷¹

80. Samas tuleneb nõukogu apellatsioonkaebuse – nagu ka kohtuasjas nõukogu *vs.* LTTE esitatud apellatsioonkaebuse – kolmandast väitest kaudselt see, et olles järeldanud, et nõukogu ei saanud tugineda pärast 2004. aasta toime pandud vägivallategude loetelule, kui pädevate asutuste otsused neid tegusid ei käsitle, oleks Üldkohus ikkagi pidanud tuvastama, et 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus (apellatsioonkaebuse kolmas väide ei puuduta Ameerika Ühendriikide otsust) on vaidlusalustele aktidele piisav alus.

81. Minu seisukoht on seesama, mida olen väljendanud ettepanekus kohtuasjas nõukogu *vs.* LTTE.⁷² Seega olen seisukohal, et kuigi Üldkohus nõustus, et nõukogu on oma 2011. aasta juuli kuni 2014. aasta juuli aktide põhjendustes viidanud algsetele siseriiklikele otsustele (nende hulgas eeskätt 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsusele), järeldas ta, et nõukogu on märkinud üksnes seda, et need on jätkuvalt jõus.⁷³ Üldkohus ei teinud sellest sõnaselgeid järeldusi. Niisiis, ehkki nõukogu eksib väitega, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta järeldas, et 2001. aasta Ühendkuningriigi

70 Vt minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, eeskätt punktid 116–126.

71 Vt käesoleva ettepaneku punkt 73.

72 Vt minu ettepanek kohtuasjas C-599/14 P, punktid 117–123.

73 Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 103. Vt samuti punktid 100 ja 119.

keelustamisotsus ei saanud või ei saanud enam olla kehtiv pädeva asutuse otsus, ei ole sama selge, kas Üldkohus jättis selle küsimuse (mis oli selgelt talle esitatud, kui lähtuda Hamasi argumentidest, et ei võetud piisavalt arvesse olukorra arengut „aja möödumise tagajärjel“ ja eirati põhjendamiskohustust) tegelikult käsitlemata.⁷⁴

82. Nõustun nõukoguga, et kui Üldkohus järeldas, et mõned esitatud põhjendused ei saa õigustada Hamasi loetellu kandmise otsust, mistõttu tuleks see tühistada, pidi ta seejärel sõnaselgelt käsitlema muid põhjendusi ja kontrollima, kas ükski nendest põhjendustest on ise piisav, et seda otsust põhjendada.⁷⁵ Üksnes siis, kui ka need teised põhjendused ei oleks olnud piisavalt täpsed ja konkreetsed, et kujutada endast alust loetellu kandmiseks, oleks saanud vaidlusalused aktid tühistada. Üldkohus aga ei teinud selliseid järeldusi. Sisuliselt piirdus Üldkohtu põhjenduskäik ühe faktilise asjaolu tuvastamisega, nimelt sellega, et nõukogu on pelgalt viidanud varasematele siseriiklikele otsustele ja märkinud, et need on jätkuvalt jõus. Sel põhjusel tuleb apellatsioonkaebuse kolmanda väitega nõustuda ja Üldkohtu otsus tühistada.

83. Õnneks võimaldab menetluse seis käesolevas asjas Euroopa Kohtul teha selles küsimuses Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teise lause kohaselt lõpliku kohtuotsuse. Seoses neljanda ja kuuenda väitega märkis Hamas, et nõukogu pelgalt viitas reale faktilistele asjaoludele ja väitis, et siseriiklikud otsused on jätkuvalt jõus. Ta heitis nõukogule ette, et too ei ole piisavalt arvesse võtnud olukorra arengut „aja möödumise tagajärjel“. Samuti kaebas ta, et nõukogu ei viidanud faktilistele asjaoludele, mis olid nendes siseriiklikes otsustes tema vastu tuvastatud.

84. Olen mujal käesolevas ettepanekus ja kohtuasjas nõukogu vs. LTTE esitatud ettepanekus selgitanud, miks pean õigeks Üldkohtu järeldust, et nõukogu ei saanud Hamasi artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu jättes tugineda (oma põhjendustes) loetelule uute aktide kohta, mida ei ole pädevate asutuste otsustes hinnatud ega tõendatud. Seega jääb küsimus, kas piisas vaidlusaluste aktide põhjendustes märkimisest, et pädevate asutuste esmakordsed otsused (nende seas 2001. aasta Ühendkuningriigi keelustamisotsus) on jätkuvalt jõus või (midagi lisamata) et pädev asutus on otsuse teinud.

85. Põhjendustel, mida olen – eeskätt kohtuasjas nõukogu vs. LTTE esitatud ettepaneku punktides 77–91 – juba selgitanud, olen seisukohal, et sellest ei piisanud. Sellepärast järeldan, et vaidlusalused aktid tuleb sel alusel tühistada.⁷⁶ Nendel asjaoludel ei ole vaja uurida ülejäänud väiteid, mida Hamas esimeses astmes esitas.

Postskriptum

86. Nii Hamasi hagiavaldus esimeses astmes kui ka käesolev nõukogu apellatsioonkaebus käsitlesid põhiolemuslikult menetlust, mitte sisu. Oma järelduste tegemisel hoidun tahtlikult seisukohavõtust sisulises küsimuses, kas Hamasile ette heidetav käitumine, mida on pädevate asutuste otsustes hinnatud ja tõendatud, õigustab selle rühmituse ja/või tema harude lisamist artikli 2 lõikes 3 ette nähtud loetellu ja seal hoidmist. Sellepärast tuleks käesolevat ettepanekut tõlgendada nii, et see käsitleb üksnes õigusriigi põhimõtte järgimist, menetluskorra austamist ja kaitseõigusi.

⁷⁴ Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 79 ja 80.

⁷⁵ Kohtuotsus, 28.11.2013, nõukogu vs. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁷⁶ Nii võrd kui mõned nendest aktidest puudutavad ühist välis- ja julgeolekupoliitikat, põhineb Euroopa Kohtu pädevus seda teha ELL artikli 24 lõikel 1 ja ETL artikli 275 teisel lõigul.

Ettepanek

87. Kõiki neid kaalutlusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku:

- rahuldada Euroopa Liidu Nõukogu apellatsioonkaebus;
- tühistada Üldkohtu otsus kohtuasjas T-400/10;
- tühistada nõukogu 12. juuli 2010. aasta otsus 2010/386/ÜVJP; 31. jaanuari 2011. aasta otsus 2011/70/ÜVJP; 18. juuli 2011. aasta otsus 2011/430/ÜVJP, millega ajakohastatakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP (terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta) artikleid 2, 3 ja 4; nõukogu 22. detsembri 2011. aasta otsus 2011/872/ÜVJP; 25. juuni 2012. aasta otsus 2012/333/ÜVJP; 10. detsembri 2012. aasta otsus 2012/765/ÜVJP; 25. juuli 2013. aasta otsus 2013/395/ÜVJP; 10. veebruari 2014. aasta otsus 2014/72/ÜVJP; ja 22. juuli 2014. aasta otsus 2014/483/ÜVJP, millega ajakohastatakse ja muudetakse loetelu isikutest, rühmitustest ja üksustest, kelle suhtes kohaldatakse ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP (terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta) artikleid 2, 3 ja 4, ning millega tunnistatakse kehtetuks vastavalt otsused 2011/430, 2011/872, 2012/333, 2012/765, 2013/395 ja 2014/72, Hamasi (sealhulgas Hamas-Izz al-Din al-Qassemi) puudutavas osas;
- tühistada nõukogu 12. juuli 2010. aasta rakendusmäärus (EL) nr 610/210; 31. jaanuari 2011. aasta rakendusmäärus nr 83/2011; 18. juuli 2011. aasta rakendusmäärus nr 687/2011; 22. detsembri 2011. aasta rakendusmäärus nr 1375/2011; 25. juuni 2012. aasta rakendusmäärus nr 542/2012; 10. detsembri 2012. aasta rakendusmäärus nr 1169/2012; 25. juuli 2013. aasta rakendusmäärus nr 714/2013; 10. veebruari 2014. aasta rakendusmäärus nr 125/2014; ja 22. juuli 2014. aasta rakendusmäärus nr 790/2014, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 2580/2001 (teatavate isikute ja üksuste vastu suunatud eripiirangute kohta terrorismivastaseks võitluseks) artikli 2 lõiget 3 ning tunnistatakse kehtetuks vastavalt rakendusmäärused (EL) nr 1285/2009, nr 610/2010, nr 83/2011, nr 687/2011, nr 1375/2011, nr 542/2012, nr 1169/2012, nr 714/2013 ja nr 125/2014, Hamasi (sealhulgas Hamas-Izz al-Din al-Qassemi) puudutavas osas;
- Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 3 ja artikli 184 lõike 1 kohaselt jätta nõukogu kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja kaks kolmandikku Hamasi (sealhulgas Hamas-Izz al-Din al-Qassemi) kohtukuludest käesolevas apellatsioonimenetluses;
- Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 3 ja artikli 184 lõike 1 kohaselt jätta Hamasi (sealhulgas Hamas-Izz al-Din al-Qassemi) ülejäänud kohtukulud käesolevas apellatsioonimenetluses tema enda kanda;
- Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 3 ja artikli 184 lõike 1 kohaselt jätta nõukogu esimese kohtuastme kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Hamasi (sealhulgas Hamas-Izz al-Din al-Qassemi) esimese kohtuastme kohtukulud; ning
- Euroopa Kohtu kodukorra artikli 140 lõike 1 ja artikli 184 lõike 1 kohaselt jätta Prantsusmaa valitsuse ja Euroopa Komisjoni kohtukulud nende endi kanda.